

M. Gaspari.

PRI NABORU.

BOGDAN VENED:

NAŠ STARI GREH.

POLABSKA POVEST.

IV.

Velik je bil zares bodriški nadknez Gotšalk! — Kajne, ti nemškisvečenik-zgodopisec, Helmold, da mu pristuje pridevek Velikega? Saj si komaj sto let po njegovi smrti ti sam pisal, da brez dvoma v celi Sloveniji ni nikoli vstal tako mogočen in za krščansko vero tako goreč knez kot on. Saj si ti sam naravnost velel: Proslavlja naj se in v vsi hvali povišuje oni kar najbolj zaslužni Gotšalk, ki je, dasi iz barbarskega rodu, dar krščanstva, milost vere zopet naklonil svojemu rodu z vso gorečnostjo in ljubeznijo! ... Kajpada v svoji mladosti ni zaslužil tvoje pohvale, kakor tudi naše ne — —

Da bi bil krščansko odgojen in bi se izobrazil v pismenih, ga je poslal oče Pribignev, ali kakor so ga imenovali Nemci, Udo, v svetega Mihaela samostan v Glin, glavno mesto Glinjanov, ki so ga pa Nemci prekrstili v Lunenburg in še kasneje v Lüneburg. Predstojnik samostanu je bil takrat Gotšalk. Njegovo ime si je privzel tudi bodriški knezovič, podobno kakor nekdanji Vojteh ime Adalbert, v znamenje ljubezni napram svojemu učitelju. Torej je bil knezovič popolnoma zadovoljen s samostanom

in svojimi nemškimi učitelji-redovniki. A ta zadovoljnost ni trajala dolgo.

Vtem ko se je mladi Gotšalk v samostanu izobraževal v krščanskih resnicah in v pismenih, je njegovega očeta Pribigneva zavrato umoril neki saksonski uskok. Nekateri so tolmačili ta umor kot posledico strogosti in grozovitosti Pribigneve, drugi so pa dejali, da je bil umor političen, da so Saksonci zato hoteli odstraniti bodriškega kneza, da bi se lažje polastili bodriške zemlje. In takih misli je bil tudi Gotšalk.

Ko je knezovič izvedel, da je njegovega očeta ubila nemška roka, je prisegel strašno maščevanje ne le morilcu, ampak vsemu saksonskemu narodu. Zavrgel je krščansko vero, ubežal iz samostana čez Labo reko k svojim rojakom — in iz vijolice, lepo dehteče v samostanskem zatišju, je kar čez noč postala bodeča trnolica.

Gotšalk je svoje rojake kmalu znal pridobiti zase in za svoje načrte. Z močno vojsko je vdrl v saksonsko zemljo in jo grozno opustošil; požgal je gradove in sela, prebivavce pa pomoril. Nič ni ušlo njegovi maščevalni in zmagoviti roki.

Že je padlo dokaj tisočev Saksoncev. Kar je moških sploh še ostalo sposobnih za orožje, so se z ženami, z otroki in z rešenim imetjem zaprli v trdnjavi Ezeho in